

KRITIKA

Od Godarda h God Artu

Jaša Koceli,
Eva Mahkovic:
Do zadnjega diha: Zdaj.
Režija Jaša Koceli.
Mestno gledališče
ljubljsko.
★★

Ana Perne

Da gre pri uprizoritvi Do zadnjega diha: Zdaj, s katero se – ponovno v izhajanju iz filmske osnove – na Mali sceni Mestnega gledališča ljubljanskega repertoarno obračajo k 20. stoletju v misli na našo dobo, za aktualizacijo, nedvomno potrjuje časovna oznaka »zdaj«, ki jo avtorja priredbe, režiser **Jaša Koceli** in dramaturginja **Eva Mahkovic**, dodajata naslovu Godardovega filma Do zadnjega diha (1960). Besedica zdaj lahko sproži tudi asociacijo na znak za začetek odvijanja neke dejavnosti, po možnosti v hitrem tempu (našega časa?). No, da stvari na odru tečejo brez večjih prekinitev, je rezultat postopanja na način zlahka spremenljivih prostorskih umestitev. Ker pa pri teh ne gre toliko za povedno označevanje (bolj za vnos nekih drugih elementov), je njihovo dopolnitev mogoče najti v segmentu priredbe, ki v (govorjenih) didaskalijah poda kraj trenutnega nahajanja oseb. A medtem ko je to mestoma blizu stopnji pojasnjevanja, določeni deli scenografske podobe (**Darjan Mihajlovič Cerar**) nastopijo kot znamenje izstopajoče dimenzije uprizoritve. Godard ne predstavlja le izhodišča, Godard je, kot lahko beremo v scenškem napisu God Art, pravzaprav obravnavan kot umetniški bog.

Da se torej Do zadnjega diha: Zdaj poklanja režiserju, ki je s svojim prvencem na filmskem področju povzročil pravo revolucijo, je bržkone jasno, tako kot je jasna časovna oznaka priredbe. Uprizoritev, ki v določeni meri dejansko enostavno prevzema Godardov postopek referenčnih vnosov, je v besedi in fotografiji dobesedno posejana z naslovi in podobami še drugih Godardovih del (tudi najnovejšega). Ob tem pri filmskem inovatorju najde tudi spodbudo za izraz aforizmov in filozofskih referenc – čeprav se to med drugim manifestira v domislicah tipa »What the Foucault?« – ter se nanj nasloni celo pri oblikovanju lastnega gledališkega napovednika. Poleg tega teži režiser Koceli po zgledu postopkov avtorskega filma tu-

di k samonanašalnosti, ko v nekem trenutku spomni na avtorski projekt, ki ga je v isti dvorani pripravil v lanski sezoni – spet sicer z nekakšno domisljico (ugotavljanjem, kako je igralec podoben tistemu v Café Dada). Velika prisotnost Godarda se kaže tudi na ravni uporabe koreografskih elementov iz znamenitega plesnega prizora v filmu Bande à part. Skratka, vir navdiha se v takšni uprizoritveni fascinaciji, ki še mestnemu okrožju nade ne ime Nouvelle Vague, pojavlja v obliki pravcate božje vseprisotnosti.

Priredba pa se kot aktualizacija vendarle ne izoblikuje zgolj z dopolnitvijo izvornega naslova. Koceli in Mahkovic pokazeta avtorski pristop na različne načine: ponekod nekatere elemente spreminjata oziroma nadomeščata s sodobnejšimi ekvivalenti (namesto Patricijinega priljubljenega pisatelja Faulknerja je zdaj tu Franzen), drugod material dodajata, tudi s prikazom avtorja, Godarda samega, predvsem pa, da bi ujela duha našega časa. To je med drugim doba selfijev, v prisotnosti katerih je mogoče najti navezavo na pozornost, ki jo Godardova akterja namenjata lastnemu imidžu. Toda ali je za zajetje tega fenomena res dovolj zgolj momentalni postanek pri njegovi manifestaciji?

V uprizarjanju, ki se Godardu v tolikšni meri poklanja – tudi na vizualni ravni s posameznimi kostumografskimi odsevi **Branke Pavlič** –, obenem pa skuša biti »zdaj«, se zdi spodrsljiva prav ta težnja vključevanja, ki v obeh segmentih pravzaprav obstane na poti konkretnjšega razvoja. Kot celota pa se uprizoritev pod Kocelijevim režijskim vodstvom ob vseh poskusih preboja (z denimo neposrednejšim stikom z gledalci) in vsej raznovrstnosti vnosov – vendarle tudi z njihovim prevladujočim značajem – naposled sestavi zgolj v obsegu vsečnega. Ali tako ne deluje v nekolikšnem odmiku od same osnove? ✕

Page: 21

Reach: 112000

Country: SLOVENIA

Size: 313 cm2

2 / 2

Aktualizirana gledališka različica Godardovega filmskega prvenca se v režiji Jaše Kocelija kaže predvsem kot všečna, a vsebinsko ne docela razvita uprizoritev.

📍 Mankica Kranjec